

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XXVI):

Trei nume! - Ghiarele superficialității și ale unui fals profetism –
lucrarea leală leagă societățile, iar cea egoistică le risipește!

Gheorghe Lazăr

a scăpa o cultură întreagă din ghiarele superficialității și ale unui fals profetism

Adunarea dela Blaj a fost semnalul luptei pentru obținerea autonomiei culturale și începutul unei acțiuni politice

Trei nume falnice:
Bărnăuțiu ideologul, care cu logica sa biruitoare a precizat,...
toate postulatele, ce rezultă din ideea de naționalitate;
Iancu – eroul spadei, și iscusitul diplomat Șaguna

Simion Bărnăuțiu

Intrarea Valahilor răsăriteni în cercul de influență al universalismului ordonator catolic ... mijloc de intimidare

Avram Iancu

adevărata însemnătate a spiritului național și liberal, din care, dacă e bazat pe moralitate, pot să derive "cele mai frumoase virtuți sociale", altfel degenerază în urite porniri egoistice

Andrei Șaguna

Maiorescu și Bărnăuțiu au știut prin oralitatea lor să creeze "școli"
Simion Bărnăuțiu a avut cea mai adâncă influență asupra urmașilor

Activitatea revoluționară a lui Simion Bărnăuțiu este – și astăzi - prea puțin cunoscută. El a scăpat de arestare, în august 1848, “prin prezența de spirit avută de a mistifica pe polițistul venit să-l aresteze asupra persoanei sale”. El a fost președintele «Comitetului de pacificațiune», recunoscut de generalul imperial Puchner la 4/16 octombrie 1848, membrii fiind A.T. Laurian, Nicolae Bălășescu, Timotei Cipariu (...) iar maiorul Riedel ca sfătuitor militar”. După un exil forțat de eșecul revoluției, în 1849 îl regăsim pe Bărnăuțiu și Laurian trimiși ”cu petiții la Împărat”. Ulterior termină facultatea juridică (Viena și Pavia – unde și-a luat doctoratul în drept la 6 iunie 1854). La invitația lui A.T. Laurian pleacă în Moldova ca profesor de logică la liceu (în 1855), iar ulterior la Facultățile de Litere și Drept». Petre Pandrea descrie stingerea marelui gânditor revoluționar: «Simion Bărnăuțiu a murit la 16/28 Maiu 1863 pe valea Almașului în căruța care-l aducea, bolnav, dela Iași spre Bocșa-Română, însoțit fiind de nepotul său Ioan Maniu, tânăr avocat, pe care-l întreținea cu cheltuială și sfaturi la studii, în străinătate.». Odiseea lui Simion Bărnăuțiu este similară firului vieții marelui pedagog național Gheorghe Lazăr, cel care s-a refugiat în Țara Românească după conflictul pe care l-a avut cu episcopul Vasile Moga (pentru funcția de episcop și pentru preferința lui Lazăr de a scrie cărțile în limba română și nu în cea slavonă). Datorită colaborării cu revoluționarii lui Tudor Vladimirescu, Lazăr se întoarce bolnav în Avrig, unde se stinge din viață în 17 septembrie 1823. Amândoi au găsit sprijinul și marea șansă a afirmării în București.

Testamentul său politic va fi cea mai importantă lecție filozofică, în care toate generațiile care au urmat – până în 1918 - au căutat căile de ieșire din impas. Avocatul publicist Petre Pandrea scria în 1935, în prefața lucrării „*Filosofia politico-juridică a lui Simion Bărnuțiu*”: «Efortul gigantic de analiză și istorism al culturii apusene în secolul XVIII și XIX, început și în România (mai ales de către Onciul și C. Giurescu), dar brusc curmat în preajma anului 1914 pentru motive extraștiințifice (propaganda pentru realizarea unui ideal politic), trebuie reluat, cu mai multă hotărâre, de către noua generație de cercetători, pentru **a scăpa o cultură întregă din ghiarele superficialității și ale unui fals profetism** (...) Oscar Wilde a proclamat odată aforistic că și-a cheltuit personal geniul în conversație și numai talentul în scris. Titu Maiorescu și S. Bărnuțiu au fost tipuri de oratori înăscuți. Ca și Socrate, care n'a fost cunoscut decât prin intermediul învățăcelului său Platon, tot astfel **Maiorescu și Bărnuțiu au știut prin oralitatea lor să creeze "școli"**, mai mult decât prin scris. Rivalitatea dintre aceste școli s'a sfârșit cu victoria "**școalei Maiorescu**" în cultura românească.»

Pentru a cunoaște "Semnificația sociologică a doctrinei lui Bărnuțiu" să-l urmărim tot pe Petre Pandrea: «Până la Simion Bărnuțiu, teoretizarea drepturilor ardelenesti se făcuse mai mult pe latura filologică. Statului de servaj din 1714 elaborat de Curtea din Viena sub incitația aristocrației ungare, a Sașilor și a Secuilor privilegiați, prin care condițiunile de muncă deveneau echivalente cu sclavajul, toată seria de legi din 1742 și 1747, precum și regimul stabilit de Maria Tereza la 12 Noemvrie 1769, reconfirmat la 6 Iulie 1774, puneau o serie de chestiuni politico-juridice, care își așteptau interpretul și apărătorul Român. Jacqueriile intermitente din jurul Brașovului, dela 1774 și 1781, ca și revoluțiile de amploare din 1784 ale lui Horia, Cloșca și Crișan, puneau concluzii sângeroase în locul concluziilor scrise. Lupta pentru drepturile politice și pentru admiterea în dieta Transilvaniei, dusă cu atâta înverșunare de episcopul unit Ion Inocențiu Klein, își cerea urmași. Unul din acești luptători politici pentru desrobirea națională, cu bună pregătire teoretică, a fost Simion Bărnuțiu. (...) Adunarea dela Blaj a fost semnalul luptei pentru obținerea autonomiei culturale și începutul unei acțiuni politice. (...) Alegerea Blajului ca loc al Adunării naționale dela 3 Mai 1848 era binevenită din mai multe puncte de vedere. În primul rând, în Blaj se exprimau relațiile oficiale cu Viena. Acolo se strâneau firele prin care Românii comunicau cu o formă de Stat, unde erau obligați să trăiască. **Biserica unită a Blajului avea un punct comun esențial cu Casa de Austria: catolicismul.** Habsburgii tindeau să ralieze pe Români la fidelitate pe fundamente religioase. școalele înființate sau îngăduite să funcționeze de către Habsburgi – unde și-a făcut educația între alții și Simion Bărnuțiu – purtau pecetea catolicismului. Ei însuși fervenți catolici, Habsburgii (...), au priceput calitățile eminente de ordine și ierarhie – deci, monarhie! – ale Bisericii papale. Intrarea Valahilor răsăriteni în cercul de influență al universalismului ordonator catolic erau un mijloc de intimidare ale pretențiilor maghiare de independență, plus asigurarea fidelității necondiționate față de Coroană a unor minorități. **Blajul era centrul acestor legături.** În Blaj, era pentru Români, Statul în embrion, așa cum îl doreau; sub steaua Vienei, fără influența absorbantă maghiară. În Blaj era cultura. (...) Data fixată pentru Adunarea de pe Câmpia Libertății făcea apel la simboluri și la subconștientul popular: prima duminică după Paști, adică prima sărbătoare după înviere. Învierea se pregătea pe aceste plaiuri. Vestitorul ei a fost Simion Bărnuțiu.

(...) **Simion Bărnuțiu a fost un om politic al Ardealului, care a avut cea mai adâncă influență asupra urmașilor.»**

În lucrarea **“Mitropolitul ANDREIU baron de ȘAGUNA – Scriere comemorativă la Serbarea centenară a nașterii lui”**, apărută în Sibiu, la Editura Consistorului Mitropolitan (1909) se prezintă și activitatea episcopului Andrei Șaguna în revoluția de la 1848: «Din întreaga învălmășala anilor 1848-49, pe lângă pleiada tribunilor înflăcărați și gata de orice jertfă pentru neam, pe lângă frumoasa privescătoare a mulțimii însuflețite, care ascultă cu evlavie pe “domnii noștri” și-i urmează cu toată încrederea, se înalță îndeosebi **trei nume falnice: Bărnuțiu ideologul, care cu logica sa biruitoare a precizat, până la cele din urmă consecvențe, toate postulatele, ce rezultă din ideea de naționalitate; Iancu – eroul spadei, și iscusitul diplomat Șaguna.**» În timp ce în ședința din «6 Dec. 1848 Wesselényi recomandase parlamentului (n.r. ungar) a “nu risca viața politică a națiunii prin un războiu cu sfârșit îndoielnic, ci sub presiunea necesității să primească manifestele din 2 Decembrie, să recunoască de rege pe Francisc Iosif și prin aceasta să facă cel dintâi pas spre o aplanare pacinică, care nu e încă imposibilă”, Șaguna prezida (în 16/28 decembrie) adunarea românilor de la Sibiu, aducând știrea urmării pe tron a arhiducelui Francisc Iosif și «lămurind cu temeieri istorice și filozofice, **adevărată însemnătate a spiritului național și liberal, din care, dacă e bazat pe moralitate, pot să derive “cele mai frumoase virtuți sociale”, altfel degenerază în urâte porniri egoistice.** Citind mărturisirea filozofului Platon că **“lucrarea leală leagă societățile, iar cea egoistică le risipește”** și invocând dovezi din scriitorii latini Livius și Cicero, despre simțul patriotic al popoarelor antice, prin care se puteau alina toate patimile, - arată, că **națiunea română totdeauna a fost condusă de un patriotism luminat, deși a suferit mai multe veacuri “în răbdare fără exemplu”**».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxvi-trei-nume-ghiarele-superficialitatii-si-ale-unui-fals-profetism-lucrarea-leala-leaga-societatile-iar-cea-egoistica-le-risipeste-136119.html>

The screenshot shows a web browser window displaying a news article. The browser's address bar shows the URL: www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxvi-trei-nume-ghiarele-superficialitatii-si-ale-unui-fals-profetism-lucrarea-leala-leaga-societatile-iar-cea-egoistica-le-risipeste-136119.html. The website's header features the logo 'Tribuna' in a large, red, stylized font, with the tagline 'Dintotdeauna pentru totdeauna!' below it. The main content area displays the article title: '2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (XXVI): Trei nume! - Ghiarele superficialității și ale unui fals profetism - lucrarea leală leagă societățile, iar cea egoistică le risipește!'. Below the title, the author's name 'Marius HALMAGHI' is listed, along with the publication date and time '24.06.2018 22:37'. At the bottom, it indicates '149 vizualizari' (149 views) and '0 comentarii' (0 comments).